

Xây dựng môi trường học tập tích cực trong trường đại học Việt Nam: Bài học từ kinh nghiệm quốc tế

Nguyễn Văn Lượng

Email: luonghvct1962@gmail.com

Học viện Chính trị Khu vực I

Số 15 Khuất Duy Tiến, quận Thanh Xuân,

Hà Nội, Việt Nam

TÓM TẮT: Bài viết tập trung vào việc nghiên cứu và phân tích từ các tài liệu quốc tế và trong nước về các thách thức mà sinh viên, giảng viên và nhà trường phải đối mặt khi xây dựng một môi trường học tập tích cực trong trường đại học. Nghiên cứu chỉ ra rằng, sinh viên gặp khó khăn chủ yếu là ở sự đa dạng văn hóa, áp lực học tập và cạnh tranh cũng như trong việc quản lý thời gian và tự quản lý học tập. Trong khi đó, giảng viên đối diện với thách thức của việc quản lý sự đa dạng của sinh viên, áp lực nâng cao chất lượng giảng dạy và thích ứng với công nghệ mới. Các nhà trường phải đảm bảo sự đa dạng và phong phú trong các hoạt động giáo dục, tạo ra một môi trường học tập cởi mở, thân thiện và thúc đẩy việc áp dụng công nghệ mới trong giáo dục. Cuối cùng, bài viết đề xuất một số chiến lược để nhà trường tạo ra môi trường học tập tích cực, bao gồm tạo điều kiện học tập linh hoạt, tăng cường hỗ trợ học thuật và khuyến khích sự tham gia của sinh viên.

TỪ KHÓA: Môi trường học tập, người học làm trung tâm, thách thức sinh viên, áp lực học tập, đa dạng văn hóa, phương pháp giảng dạy.

→ Nhận bài 06/4/2024 → Nhận bài đã chỉnh sửa 22/5/2024 → Duyệt đăng 15/6/2024.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12410612>

1. Đặt vấn đề

Môi trường học tập tại các trường đại học không chỉ đóng vai trò là nơi cung cấp kiến thức mà còn là một phần quan trọng trong sự phát triển toàn diện của sinh viên. Một môi trường học tập tích cực không chỉ tạo điều kiện thuận lợi cho việc học tập mà còn thúc đẩy sự phát triển cá nhân, tạo ra các cơ hội và trải nghiệm mới và khuyến khích sự đa dạng và sáng tạo. Trong bối cảnh một thế giới đang thay đổi nhanh chóng và đa dạng hóa ngày càng tăng, vai trò của trường đại học trong việc tạo ra một môi trường học tập tích cực trở nên ngày càng quan trọng hơn bao giờ hết.

Theo Ainscow (2015), một môi trường học tập tích cực không chỉ đảm bảo sự tiếp cận công bằng đối với kiến thức mà còn khuyến khích sự đa dạng và bình đẳng [1]. Nghiên cứu của Alhaznawi và Alanazi (2021) cùng với Beaton và đồng nghiệp (2021) cũng đã chỉ ra rằng, thái độ của giảng viên đối với sự đa dạng của sinh viên có ảnh hưởng sâu rộng đến mức độ tích cực của môi trường học tập [2], [3]. Đồng thời, các tác giả này đã phát triển khái niệm về giáo dục bao gồm cả tính chất đa dạng, trong đó, đặt mức độ quan trọng cao vào việc cung cấp các cơ hội học tập phong phú và linh hoạt.

Tuy nhiên, việc xây dựng một môi trường học tập tích cực không chỉ thuộc trách nhiệm của sinh viên và giảng viên mà còn là trách nhiệm của trường đại học như một tổ chức. Braun và Clarke (2006) cũng như Cerna và đồng nghiệp (2021) chỉ ra rằng, việc xây dựng một môi trường học tập tích cực là một quá trình phức tạp, đòi

hỏi sự hợp tác và cam kết từ mọi bên liên quan [4], [5]. Trường đại học không chỉ đóng vai trò là nơi cung cấp kiến thức mà còn phải là nơi điều hành và tạo ra các chính sách, quy định hỗ trợ việc xây dựng một môi trường học tập tích cực. Ngoài ra, sự cam kết từ các bộ phận quản lý, hỗ trợ cùng với việc tạo ra các chương trình đào tạo và phát triển chuyên sâu về việc tạo môi trường học tập đa dạng, tích cực, đều đóng vai trò quan trọng trong quá trình này. Đồng thời, việc tạo ra cơ hội cho sinh viên tham gia vào việc thảo luận, đóng góp ý kiến và tham gia các hoạt động ngoại khóa cũng đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng một môi trường học tập tích cực và đa dạng.

Phạm vi nghiên cứu của bài viết này tập trung vào việc xây dựng một môi trường học tập tích cực trong các trường đại học. Mục tiêu của nghiên cứu là phân tích các thách thức mà sinh viên, giảng viên và nhà trường đối mặt khi tạo dựng môi trường học tập tích cực, đề xuất các chiến lược để giải quyết những thách thức này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết này sử dụng phương pháp nghiên cứu thư mục để đánh giá và tổng hợp các tài liệu có liên quan đến xây dựng môi trường học tập tích cực trong các trường đại học. Phương pháp này tập trung vào việc phân tích các sách, bài báo khoa học, báo cáo nghiên cứu, tài liệu từ các tổ chức giáo dục và nghiên cứu có

uy tín. Thông qua việc phân tích và tổng hợp các tài liệu này, nghiên cứu đánh giá các thách thức, xu hướng và chiến lược liên quan đến môi trường học tập tích cực. Từ đó, nghiên cứu đề xuất các giải pháp và khuyến nghị cụ thể hơn cho việc cải thiện môi trường học tập trong các trường đại học. Phương pháp này giúp nâng cao hiểu biết về tình hình hiện tại và các thách thức trong lĩnh vực nghiên cứu này. Cụ thể, các bước trong nghiên cứu như sau:

Thu thập tài liệu: Trước hết, tác giả đã thu thập một loạt các tài liệu liên quan đến xây dựng môi trường học tập tích cực trong các trường đại học. Các nguồn tài liệu bao gồm sách, bài báo, báo cáo nghiên cứu, các tài liệu từ các tổ chức giáo dục và nghiên cứu.

Xem xét và lựa chọn tài liệu: Sau đó, tác giả đã tiến hành sàng lọc và lựa chọn các tài liệu phù hợp nhất dựa trên mục tiêu cụ thể của nghiên cứu. Các tài liệu được chọn sau cùng sẽ là cơ sở cho việc phân tích và đánh giá.

Phân tích và tổng hợp: Các tài liệu đã được chọn được phân tích và tổng hợp để tìm ra các xu hướng, đặc điểm chung và các yếu tố quan trọng liên quan đến xây dựng môi trường học tập tích cực trong các trường đại học.

Đề xuất giải pháp và khuyến nghị: Dựa trên kết quả phân tích, chúng tôi đề xuất một loạt các giải pháp và khuyến nghị cụ thể để cải thiện môi trường học tập trong các trường đại học tại Việt Nam.

2.2. Môi trường học tập tích cực

Môi trường học tập tích cực không chỉ đơn giản là một không gian vật lý nơi sinh viên tiếp nhận kiến thức mà còn là một cộng đồng học thuật và xã hội nơi họ có thể phát triển toàn diện. Theo Ainscow (2015), môi trường học tập tích cực được định nghĩa là một môi trường không chỉ cung cấp kiến thức mà còn khuyến khích sự tham gia tích cực, tạo ra các cơ hội cho sự sáng tạo và phát triển cá nhân của sinh viên [1].

Theo Alhaznawi và Alanazi (2021), môi trường học tập tích cực cũng bao gồm việc tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên, ngay cả những sinh viên có khuyết tật [2]. Một môi trường học tập tích cực phải đảm bảo rằng, tất cả sinh viên đều có cơ hội truy cập vào kiến thức và có được sự hỗ trợ cần thiết để phát triển. Tuy nhiên, quan điểm về môi trường học tập tích cực có thể thay đổi tùy thuộc vào ngữ cảnh và mục tiêu cụ thể của mỗi tổ chức giáo dục. Arvanitakis (2014) đã chỉ ra rằng, môi trường học tập tích cực không chỉ phụ thuộc vào việc cung cấp cơ sở vật chất và kiến thức mà còn phải tạo ra sự hứng thú và kích thích cho sinh viên [6].

Nếu so sánh với quan điểm của Badrkhani (2019), môi trường học tập tích cực cũng bao gồm việc tạo ra các chiến lược và môi trường phù hợp để quản lý sự đa

dạng văn hóa trong lớp học [7]. Điều này đảm bảo rằng, tất cả sinh viên đều cảm thấy được chào đón và được tôn trọng trong quá trình học tập. Từ quan điểm của các nhà nghiên cứu khác nhau, trong nghiên cứu này, tác giả theo quan điểm, môi trường học tập tích cực là một không gian không chỉ cung cấp kiến thức mà còn khuyến khích sự tham gia tích cực, đa dạng cho sinh viên.

2.3. Vai trò của sinh viên, giảng viên và nhà trường trong tạo dựng môi trường học tập tích cực

2.3.1. Vai trò của sinh viên

Trong một môi trường học tập tích cực, vai trò của sinh viên không chỉ đơn thuần là người tiếp nhận thông tin mà còn trở thành trung tâm của quá trình học tập. Điều này có nghĩa là, sinh viên không chỉ là một phần nhỏ trong cơ chế học tập mà còn là nguồn động lực chính để khám phá và phát triển bản thân. Arvanitakis (2014) và Nguyễn Văn Lượng (2023) đã nêu rõ vai trò quan trọng này của sinh viên, nhấn mạnh vào khả năng tự quản lý và tự học của họ là yếu tố then chốt trong việc thúc đẩy sự phát triển cá nhân [6], [8].

Khả năng tự quản lý và tự học không chỉ giúp sinh viên tiếp nhận kiến thức một cách hiệu quả mà còn khuyến khích họ phát triển bản thân một cách tự nhiên. Bằng cách tự chủ động trong quá trình học, họ có thể điều chỉnh phương pháp học tập để phù hợp với nhu cầu và mục tiêu cá nhân. Điều này không chỉ giúp họ tiếp thu thông tin một cách hiệu quả mà còn tạo ra cơ hội cho sự sáng tạo và phát triển khả năng giải quyết vấn đề. Đặc biệt, trong một môi trường học tập tích cực, sinh viên được khuyến khích tham gia vào quá trình học tập và đóng góp ý kiến của mình. Họ không chỉ là người nhận thông tin mà còn là người tác động và tạo ra sự chuyển động tích cực trong quá trình học tập. Điều này giúp họ phát triển kỹ năng giao tiếp, làm việc nhóm và tự tin trong giao tiếp ý kiến của mình.

Như vậy, vai trò của sinh viên không chỉ đơn thuần là tiếp nhận thông tin mà còn là nguồn động lực chính để phát triển cá nhân trong một môi trường học tập tích cực. Khả năng tự quản lý và tự học của họ đóng vai trò then chốt trong việc thúc đẩy sự tiến bộ và phát triển toàn diện cả về kiến thức và kỹ năng cá nhân.

2.3.2. Vai trò của giảng viên

Trong một môi trường học tập tích cực, vai trò của giảng viên không chỉ dừng lại ở việc truyền đạt kiến thức mà còn bao gồm việc tạo điều kiện thuận lợi và truyền cảm hứng học tập tới sinh viên. Các tác giả Hughes, Ginnett và Curphy (2009) đã đặc biệt nhấn mạnh rằng, giảng viên không chỉ đóng vai trò là người truyền đạt kiến thức mà còn là người tạo ra nguồn cảm hứng và khuyến khích sự phát triển của sinh viên [9].

Nghiên cứu của Badrkhani (2019) cũng đã chỉ ra rằng, phong cách giảng dạy sáng tạo và sự tận tâm của giảng viên có ảnh hưởng lớn đến việc tạo ra một môi trường học tập tích cực và đa dạng [7]. Thực tế cho thấy, vai trò của giảng viên không chỉ giới hạn trong việc truyền đạt kiến thức mà còn mở rộng đến việc thúc đẩy sự phát triển toàn diện của sinh viên trong các lĩnh vực học thuật và cá nhân. Đặc biệt, phương pháp giảng dạy của giảng viên đóng vai trò quan trọng trong việc tạo ra một môi trường học tập tích cực. Bằng cách áp dụng các phương pháp giảng dạy sáng tạo và linh hoạt, giảng viên có thể tạo ra các trải nghiệm học tập đa dạng và phong phú, từ đó khuyến khích sự tò mò và sáng tạo của sinh viên. Điều này không chỉ giúp sinh viên hiểu bài học một cách sâu sắc mà còn kích thích sự phát triển của họ từ mặt trí óc đến kỹ năng thực hành.

Như vậy, vai trò của giảng viên trong tạo dựng một môi trường học tập tích cực không chỉ dừng lại ở việc truyền đạt kiến thức mà còn bao gồm việc truyền cảm hứng, khuyến khích sự phát triển và áp dụng các phương pháp giảng dạy sáng tạo. Điều này đóng vai trò quan trọng trong việc tạo ra một môi trường học tập đa dạng và phát triển toàn diện cho sinh viên.

2.3.3. Vai trò của nhà trường

Trong một hệ thống giáo dục hiện đại, vai trò của nhà trường không chỉ đơn thuần là cung cấp cơ sở vật chất và công nghệ hiện đại mà còn là một nền tảng vững chắc, tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển toàn diện của sinh viên, cụ thể như sau:

Cung cấp cơ sở vật chất và công nghệ hiện đại: Nhà trường đóng vai trò quan trọng trong việc cung cấp các cơ sở vật chất và hạ tầng phù hợp để hỗ trợ quá trình học tập của sinh viên. Điều này bao gồm việc cung cấp các phòng học, phòng thí nghiệm, thư viện, phòng máy tính và các thiết bị giáo dục khác. Cơ sở vật chất hiện đại và đầy đủ không chỉ tạo điều kiện cho việc tổ chức các hoạt động học tập mà còn tạo ra môi trường thú vị và kích thích sự học hỏi của sinh viên.

Trong thời đại công nghệ số, việc nhà trường đầu tư vào công nghệ giáo dục là vô cùng quan trọng. Các trường đại học cần sở hữu các phần mềm, ứng dụng và thiết bị công nghệ tiên tiến để tạo điều kiện cho việc học tập trực tuyến, nghiên cứu, và sáng tạo. Điều này bao gồm việc cập nhật phần mềm giảng dạy, hệ thống quản lý học tập trực tuyến và các công cụ hỗ trợ việc nghiên cứu khoa học [8], [10].

Tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển cá nhân và học tập: Ngoài việc cung cấp cơ sở vật chất và công nghệ, nhà trường cũng phải tạo ra một môi trường học tập thú vị và đa dạng để khuyến khích sự phát triển cá nhân của sinh viên. Điều này có thể bao gồm việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa, sự kiện văn hóa, thể

thao, và các chương trình học tập ngoại khóa nhằm mở rộng tầm nhìn và kỹ năng của sinh viên. Nhà trường cần tạo ra các chương trình hỗ trợ học tập và phát triển cá nhân như tư vấn học vụ, và các dịch vụ hỗ trợ sinh viên về sức khỏe tâm thần và tài chính. Bằng cách này, sinh viên có thể cảm thấy được chăm sóc và hỗ trợ trong quá trình học tập, từ đó tăng cường lòng tự tin và sự tự chủ trong việc đạt được mục tiêu cá nhân và học tập [4]. Do đó, vai trò của nhà trường không chỉ giới hạn ở việc cung cấp cơ sở vật chất và công nghệ hiện đại mà còn bao gồm việc tạo ra một môi trường học tập đầy đủ và thuận lợi nhất cho sự phát triển cá nhân của sinh viên.

2.4. Thách thức trong tạo dựng môi trường học tập tích cực

2.4.1. Đối với sinh viên

Sinh viên đối mặt với nhiều thách thức khi tham gia vào môi trường học tập đại học. Một trong những thách thức lớn nhất là sự đa dạng văn hóa và học vấn trong lớp học. Theo Alhaznawi và Alanazi (2021), sinh viên có thể gặp khó khăn trong việc thích nghi với các phong cách giảng dạy khác nhau do sự đa dạng về văn hóa và học vấn của sinh viên trong lớp. Sự khác biệt này có thể dẫn đến sự cảm thấy cô lập hoặc thiếu tự tin trong quá trình học tập [2]. Thêm vào đó, một thách thức khác mà sinh viên thường gặp phải là áp lực học tập và cạnh tranh. Trong môi trường đại học, sinh viên thường phải đối mặt với áp lực để đạt được kết quả cao trong học tập, cũng như cạnh tranh với đồng nghiệp để có được cơ hội việc làm tốt sau này. Sự cạnh tranh này tạo ra căng thẳng và lo lắng, ảnh hưởng đến sức khỏe tinh thần và hiệu suất học tập của sinh viên.

Hơn nữa, một số sinh viên có thể gặp khó khăn trong việc quản lý thời gian và tự quản lý học tập. Đối với sinh viên mới vào đại học, việc thích nghi với môi trường học tập đại học và xây dựng các kỹ năng tự học là một thách thức lớn. Nhưng ngay cả với sinh viên có kinh nghiệm, việc cân bằng giữa học tập, công việc và cuộc sống cá nhân cũng có thể là một thách thức đáng kể. Có thể nói, sinh viên đối mặt với nhiều thách thức trong môi trường đại học, từ sự đa dạng văn hóa và học vấn đến áp lực học tập và cạnh tranh, cũng như trong việc quản lý thời gian và tự quản lý học tập. Đối phó với những thách thức này đòi hỏi sự linh hoạt, kiên nhẫn và sự hỗ trợ từ giảng viên và nhà trường.

Sinh viên ở trường đại học trong và ngoài nước thường đối mặt với nhiều thách thức khi tham gia vào môi trường học tập đại học. Một trong những thách thức lớn nhất là sự đa dạng văn hóa và học vấn trong lớp học. Theo Alhaznawi và Alanazi (2021), sinh viên có thể gặp khó khăn trong việc thích nghi với các phong cách giảng dạy khác nhau do sự đa dạng về văn hóa và học vấn của sinh viên trong lớp. Sự khác biệt này có thể dẫn đến cảm giác cô lập hoặc thiếu tự tin trong quá

trình học tập [2]. Thêm vào đó, một thách thức khác mà sinh viên thường gặp phải là áp lực học tập và cạnh tranh. Trong môi trường đại học, sinh viên thường phải đối mặt với áp lực để đạt được kết quả cao trong học tập cũng như cạnh tranh với đồng nghiệp để có được cơ hội việc làm tốt sau này. Sự cạnh tranh này có thể tạo ra căng thẳng và lo lắng, ảnh hưởng đến sức khỏe tinh thần và hiệu suất học tập của sinh viên.

Hơn nữa, một số sinh viên có thể gặp khó khăn trong việc quản lý thời gian và tự quản lý học tập. Đối với sinh viên mới vào đại học, việc thích nghi với môi trường học tập đại học và xây dựng các kỹ năng tự học có thể là một thách thức lớn. Nhưng ngay cả với sinh viên có kinh nghiệm, việc cân bằng giữa học tập, công việc và cuộc sống cá nhân cũng có thể là một thách thức đáng kể. Ngoài ra, sinh viên Việt Nam còn phải đối mặt với vấn đề tài chính. Chi phí học tập và sinh hoạt ngày càng tăng cao, đặc biệt là ở các thành phố lớn, tạo ra áp lực không nhỏ đối với sinh viên và gia đình. Nghiên cứu tại [11] đã chỉ ra rằng, sinh viên Việt Nam gặp nhiều khó khăn trong việc cân đối ngân sách, dẫn đến tình trạng căng thẳng và ảnh hưởng đến kết quả học tập.

Một vấn đề khác là sự thiếu hụt về cơ sở vật chất và tài nguyên học tập. Nhiều trường đại học ở Việt Nam chưa được trang bị đầy đủ các thiết bị hiện đại và tài liệu học tập phong phú, điều này hạn chế khả năng tiếp cận kiến thức và phát triển kỹ năng của sinh viên. Nguyễn Văn Lượng (2023) nhấn mạnh rằng, việc thiếu thốn này là một rào cản lớn trong quá trình học tập và nghiên cứu của sinh viên [8].

Cuối cùng, sinh viên còn phải đối mặt với sự hạn chế trong việc tham gia các hoạt động ngoại khóa và phát triển kỹ năng mềm. Hệ thống giáo dục Việt Nam thường tập trung vào lý thuyết và ít chú trọng đến các hoạt động ngoại khóa, dẫn đến việc sinh viên thiếu hụt các kỹ năng mềm cần thiết cho cuộc sống và công việc sau này. Điều này làm giảm khả năng cạnh tranh của sinh viên Việt Nam trên thị trường lao động quốc tế. Có thể nói, sinh viên Việt Nam đối mặt với nhiều thách thức trong môi trường đại học, từ sự đa dạng văn hóa và học vấn đến áp lực học tập và cạnh tranh, khó khăn tài chính, thiếu hụt cơ sở vật chất và tài nguyên học tập cùng với sự hạn chế trong phát triển kỹ năng mềm. Đối phó với những thách thức này đòi hỏi sự linh hoạt, kiên nhẫn và sự hỗ trợ từ giảng viên và nhà trường.

2.4.2. Đối với giảng viên

Trong môi trường giáo dục đại học, giảng viên đối mặt với nhiều thách thức khi phải xây dựng một môi trường học tập tích cực. Một trong những thách thức chính là quản lý sự đa dạng của sinh viên. Nghiên cứu của Ainscow (2015) và Alhaznawi & Alanazi (2021) đã chỉ ra rằng, giảng viên phải đối mặt với sự khác biệt

về nền văn hóa, phong cách học tập và kiến thức của sinh viên, điều này tạo ra một thách thức trong việc xây dựng một môi trường học tập có lợi và hỗ trợ cho tất cả các sinh viên [1], [2].

Ngoài ra, giảng viên cũng phải đối mặt với áp lực để nâng cao chất lượng giảng dạy và hiệu suất học tập của sinh viên. Các nghiên cứu của Beaton et al. (2021) và Nguyễn Văn Lượng (2023) đã phân tích các chiến lược và phương pháp để đối phó với áp lực này và tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của sinh viên [3], [8].

Thích ứng với công nghệ mới cũng là một thách thức lớn. Các nghiên cứu của Claeys-Kulik et al. (2019) và Cotán et al. (2021) đã nhấn mạnh về thách thức trong việc tích hợp và thích ứng với công nghệ mới trong quá trình giảng dạy và học tập [12], [13].

Thêm vào đó, theo nghiên cứu của Kiều Thị Bích Thủy và Nguyễn Trí (2015), giảng viên cũng đối mặt với thách thức trong việc quản lý sự đa dạng về nền văn hóa và kiến thức của sinh viên, gây ra khó khăn trong việc tạo ra một môi trường học tập tích cực và hỗ trợ cho tất cả các sinh viên [14].

Tóm lại, giảng viên ở các trường đại học tại Việt Nam đang đối mặt với nhiều thách thức trong việc xây dựng môi trường học tập tích cực. Để vượt qua những thách thức này, họ cần có sự học hỏi liên tục, sự linh hoạt và sẵn lòng thích nghi với môi trường học tập đang thay đổi.

2.4.3. Đối với nhà trường

Trong ngữ cảnh giáo dục đại học tại Việt Nam, các trường đại học đối diện với một số thách thức quan trọng khi tạo dựng môi trường học tập tích cực. Một trong những thách thức chính là đảm bảo sự đa dạng và phong phú trong các hoạt động giáo dục. Nghiên cứu của Ainscow (2015) và Cerna et al. (2021) đã chỉ ra rằng, các nhà trường tại Việt Nam phải đối mặt với sự đa dạng của nhu cầu học tập, sở thích và mục tiêu nghề nghiệp của sinh viên. Trong khi các trường ở các thành phố lớn thường có điều kiện vật chất và hạ tầng tốt hơn, các trường ở vùng nông thôn thường phải đối mặt với thiếu hụt nguồn lực và tài nguyên, gây ra sự bất bình đẳng trong giáo dục [1], [5].

Thách thức tiếp theo là việc tạo ra môi trường học tập cởi mở và thân thiện. Badrkhani (2019) [7] và Cotán et al. (2021) đã nêu rõ rằng, các nhà trường cần tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển toàn diện của sinh viên không chỉ trong khía cạnh học thuật mà còn trong khía cạnh phát triển cá nhân. Điều này đòi hỏi các trường phải đầu tư vào cơ sở vật chất và nhân lực, đồng thời tạo ra các chương trình hỗ trợ sinh viên như tư vấn học tập, hỗ trợ tài chính và hoạt động ngoại khóa [7], [14].

Một thách thức khác mà các nhà trường đối mặt là việc nắm bắt và áp dụng công nghệ mới trong giáo dục.

Arvanitakis (2014) và Callan (2020) đã chỉ ra rằng, sự phát triển nhanh chóng của công nghệ đã tạo ra cơ hội mới nhưng cũng đồng nghĩa với việc các nhà trường phải đối mặt với thách thức về việc học hỏi và sử dụng các công nghệ mới trong quản lý giáo dục và giảng dạy [6], [15].

Ngoài các thách thức đã nêu, các trường đại học tại Việt Nam cũng phải đối mặt với một số khía cạnh đặc biệt phức tạp của hệ thống giáo dục. Chẳng hạn, sự chênh lệch về điều kiện học tập và tiếp cận tài nguyên giáo dục giữa các vùng thành thị và nông thôn. Mặc dù các trường đại học ở các thành phố lớn thường có điều kiện vật chất và hạ tầng tốt hơn nhưng các trường ở vùng nông thôn thường phải đối mặt với thiếu hụt nguồn lực và tài nguyên, gây ra sự bất bình đẳng trong giáo dục. Điều này ảnh hưởng đến khả năng của các trường trong việc tạo ra môi trường học tập tích cực và cung cấp các cơ hội giáo dục công bằng cho tất cả sinh viên [7].

Thêm vào đó, các trường đại học ở Việt Nam cũng phải đối mặt với thách thức về việc thích ứng với sự biến đổi nhanh chóng của nền kinh tế và xã hội. Sự phát triển công nghiệp hóa và hiện đại hóa trong các lĩnh vực kinh tế, công nghệ thông tin và truyền thông đang tạo ra nhu cầu mới về kiến thức và kỹ năng, đòi hỏi các trường phải liên tục cập nhật và điều chỉnh chương trình đào tạo để đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động [8].

Vì vậy, ngoài việc đối mặt với các thách thức truyền thống, các trường đại học tại Việt Nam cũng phải cân nhắc và thích ứng với các vấn đề đặc biệt của quốc gia như bất bình đẳng giáo dục giữa các khu vực và sự biến đổi của nền kinh tế và xã hội. Điều này đặt ra một thách thức đối với các nhà quản lý lẫn người làm chính sách giáo dục trong việc phát triển, thúc đẩy một hệ thống giáo dục công bằng và hiệu quả ở Việt Nam [14].

Như vậy, các trường đại học đối mặt với nhiều thách thức khi tạo dựng môi trường học tập tích cực bao gồm việc đảm bảo sự đa dạng và phong phú trong các hoạt động giáo dục, tạo ra môi trường học tập cởi mở và thân thiện cũng như nắm bắt và áp dụng công nghệ mới trong giáo dục. Để vượt qua những thách thức này, các trường đại học cần có chiến lược phát triển rõ ràng và sự cam kết vào việc cải thiện chất lượng giáo dục.

2.5. Đề xuất chiến lược xây dựng môi trường học tập tích cực trong trường đại học

Hiện nay, việc xây dựng một môi trường học tập tích cực trong các trường đại học không chỉ là một mục tiêu mà còn là một nhu cầu cấp bách. Để thúc đẩy sự phát triển toàn diện của sinh viên và đáp ứng các yêu cầu ngày càng đa dạng của xã hội, việc áp dụng các chiến lược hiệu quả là không thể thiếu. Dưới đây, tác giả

đề xuất một số chiến lược giúp nhà trường tạo ra môi trường học tập tích cực, thúc đẩy sự phát triển và thành công của sinh viên:

Tạo điều kiện học tập linh hoạt và đa dạng: Nhà trường có thể cung cấp nhiều lựa chọn học tập cho sinh viên, bao gồm các khóa học trực tuyến, học phần tùy chọn và các chương trình thực tập, từ đó giúp sinh viên phát triển theo hướng cá nhân hóa.

Tăng cường hỗ trợ học thuật và tư vấn: Thiết lập các dịch vụ tư vấn học thuật chuyên nghiệp để hỗ trợ sinh viên trong việc lập kế hoạch học tập, phát triển kỹ năng và giải quyết vấn đề.

Khuyến khích sự tham gia của sinh viên: Tổ chức các hoạt động ngoại khóa, hội thảo và sự kiện văn hóa để tạo ra cơ hội gặp gỡ và trao đổi kinh nghiệm giữa sinh viên, từ đó tạo ra một cộng đồng học thuật tích cực.

Đào tạo giảng viên về phương pháp giảng dạy tích cực: Tăng cường đào tạo cho giảng viên về các phương pháp giảng dạy và đánh giá học tập thúc đẩy hòa nhập, tham gia và đam mê của sinh viên.

Xây dựng không gian học tập an toàn và hỗ trợ: Tạo ra môi trường học tập không kì thị, an toàn, nơi mà sinh viên có thể tự tin chia sẻ ý kiến, ý tưởng và cảm xúc mà không sợ bị phê phán.

Đẩy mạnh việc nghiên cứu và ứng dụng công nghệ trong giảng dạy: Sử dụng công nghệ để tạo ra các trải nghiệm học tập tương tác, hấp dẫn và linh hoạt, giúp sinh viên học tập hiệu quả và phát triển kỹ năng số.

Xây dựng hệ thống đánh giá công bằng và minh bạch: Thực hiện quy trình đánh giá công bằng và minh bạch, khuyến khích sự tham gia của sinh viên trong quá trình đánh giá và cung cấp phản hồi xây dựng để họ có thể cải thiện. Những chiến lược này giúp nhà trường xây dựng một môi trường học tập tích cực, nơi mà sinh viên có thể phát triển toàn diện và đạt được tiềm năng cao nhất của mình.

3. Kết luận

Việc xây dựng một môi trường học tập tích cực trong các trường đại học là một thách thức đầy thú vị và đầy tiềm năng. Tuy nhiên, điều này đòi hỏi sự cam kết và nỗ lực không ngừng từ phía sinh viên, giảng viên và nhà trường. Từ việc tạo điều kiện thuận lợi cho học tập đa dạng và linh hoạt đến việc thúc đẩy sự hợp tác và giao lưu giữa các cộng đồng học thuật, các phương pháp và chiến lược phát triển môi trường học tập tích cực là cần thiết và hiệu quả. Chỉ khi có sự kết hợp giữa các nỗ lực đa phương và những ý tưởng sáng tạo, chúng ta mới có thể đạt được một môi trường học tập mở, động và truyền cảm hứng cho sự thành công của tất cả các bên liên quan.

Tài liệu tham khảo

- [1] Ainscow, M. (2015), *Towards self-improving school systems: Lessons from a city challenge*, London: Routledge.
- [2] Alhaznawi, A. A., & Alanazi, A. S. (2021), *Higher education faculty staff members' attitudes toward students' inclusion with high incidence disabilities in Saudi Arabia*, World Journal of Education, 11(1), 51. <https://doi.org/10.5430/wje.v11n1p51>
- [3] Beaton, M. C., Thomson, S., Cornelius, S., Lofthouse, R., Kools, Q., & Huber, S. (2021), *Conceptualising teacher education for inclusion: Lessons for the professional learning of educators from transnational and crosssector perspectives*, Sustainability, 13(4), p.1–17, <https://doi.org/10.3390/su13042167>.
- [4] Braun, V., & Clarke, V. (2006), *Using thematic analysis in psychology*, Qualitative Research in Psychology, 3(2), p.77-101, <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>.
- [5] Cerna, L., et al. (2021), *Promoting inclusive education for diverse societies: A conceptual framework*, In OECD education working papers, Vol. 260, <https://doi.org/10.1787/94ab68c6-en>.
- [6] Arvanitakis, J. (2014), *Massification and the large lecture theatre: From panic to excitement*, Higher Education, 67, p.735-745, <https://doi.org/10.1007/s10734-013-9676-y>.
- [7] Badrkhani, P. (2019), *Iranian university faculties and managing culturally diverse classrooms: Strategies for peace establishment in the higher education*, Education and Urban Society, 52(2), p.234-256, <https://doi.org/10.1177/0013124519859649>.
- [8] Nguyễn Văn Lượng, (2023), *Đại học thông minh: Từ góc nhìn giáo dục và công nghệ*, Educational Sciences, 2023, Volume 68, Issue 1, pp.72-80, DOI: 10.18173/2354-1075.2023-0007.
- [9] Hughes, R. L., Ginnett, R. C., & Curphy, G. J. (2009), *Leadership: Enhancing the Lessons of Experience*, Boston: McGraw-Hill.
- [10] Brody, D. L., & Hadar, L. L. (2015), *Personal professional trajectories of novice and experienced teacher educators in a professional development community*, Teacher Development, 19(2), p.246-266. =, <https://doi.org/10.1080/13664530.2015.1016242>.
- [11] Anh, L. H., Duy, Đ. N., Phong, N. G., Huyền, N. T. T., & Quang, H. M., (2018), *Nhân tố ảnh hưởng đến mức độ hiểu biết tài chính cá nhân của sinh viên Việt Nam*. Kỷ yếu Hội thảo Quốc gia: Kinh tế Việt Nam.
- [12] Claey's-Kulik, A.-L., Jørgensen, T. E., & Stober, H. (2019), *Diversity, Equity and Inclusion in European Higher Education Institutions (Carme Royo & H'el'ene Mariaud, Reds.)*, <https://multincluder.eu/wp-content/uploads/sites/23/2020/06/35.-EUA-diversity-equity-and-inclusion-in-european-higher-education-institutions.pdf>.
- [13] Cot'an, A., Aguirre, A., Morgado, B., & Melero, N. (2021), *Methodological strategies of faculty members: Moving toward inclusive pedagogy in higher education*, Sustainability, 13(6), 3031, <https://doi.org/10.3390/su13063031>.
- [14] Kiều Thị Bích Thủy - Nguyễn Trí, (2015), *Xây dựng môi trường học tập thân thiện*, Tài liệu do Bộ Giáo dục và Đào tạo xuất bản.
- [15] Callan, E. (2020), *Education in safe and unsafe spaces*, Philosophical Inquiry in Education, 24(1), p.64-78, <https://doi.org/10.7202/1070555ar>.

DEVELOPING A POSITIVE LEARNING ENVIRONMENT IN VIETNAMESE UNIVERSITIES: LESSONS FROM INTERNATIONAL EXPERIENCE

Nguyen Van Luong

Email: luonghvct1962@gmail.com
 Academy of Politics Region I
 15 Khuat Duy Tien street, Thanh Xuan district,
 Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: *This paper focuses on researching and analyzing international and domestic literature about the challenges that students, lecturers, and institutions face when developing a positive learning environment in universities. The study indicates that students primarily encounter difficulties in cultural diversity, academic pressure, and competition, as well as in time management and self-directed learning. Meanwhile, lectures have to deal with challenge of managing student diversity, the pressure to enhance teaching quality, and adapting to new technologies. Institutions must ensure diversity and richness in educational activities, create an open and friendly learning environment, and promote the application of new technologies in education. Finally, the paper proposes some strategies for institutions to create a positive learning environment, including providing flexible learning conditions, enhancing academic support, and encouraging students' engagement.*

KEYWORDS: Learning environment, Student-centered approach, Student challenges, Academic pressure, Cultural diversity, Teaching methods.